

RECENZII ȘI PREZENTĂRI

Nikolaj Todorov, Asparuh Velkov, *Situation démographique de la Péninsule balcanique (fin du XVe s.—début du XVIe s.)*, Sofia, 1988, 312 p. (Académie Bulgare des Sciences. Institut d'études balkaniques).

Este bine cunoscut faptul că publicarea izvoarelor turco-osmane prezintă un interes deosebit nu numai pentru istoria poporului turc, ci și pentru istoria popoarelor ale căror țări au intrat, de-a lungul secolelor, prin cuceriri sau anexiuni, în granițele Imperiului otoman. Unul dintre aceste izvoare stă la baza lucrării celor doi istorici bulgari, prilejuind reconstituirea, în primul rând din punct de vedere demografic, a trecutului Peninsulei Balcanice la cumpăna secolelor al XV-lea și al XVI-lea. Este vorba de un registru pentru înscrierea dării numite *cizye*, percepută de la populația creștină de pe un întins teritoriu în anii 1489—1491, registru aflat la Biblioteca Națională „Chiril și Metodiu” din Sofia, Departamentul oriental, sub cota OAK 214/5.

Acest document face parte dintr-o serie întreagă de registre de *cizye*, aflate, cele mai multe, în arhivele din Turcia și din care unele au fost publicate de cunoscuții istorici turci M. Tayyib Gökbügin, Ömer Lütfi Barkan, Halil İnalçik și Enver Ziya Karal. Registrul similar pentru anul precedent 1488—1489 a fost publicat, în 1964, de reputatul specialist Ö. L. Barkan. Este în afara oricărei îndoielei deosebita utilitate a studierii și publicării în continuare a izvoarelor istorice din această categorie.

După o „Introducere” succintă (p. 5), urmează un amplu studiu introductiv, în care, pe baza datelor furnizate de mai multe izvoare, se prezintă, în șapte tabele, situația demografică a Peninsulei Balcanice la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea (p. 7—36). Majoritatea datelor statistice sînt extrase din registrul care face obiectul lucrării, iar situația este prezentată pe provincii (*vilayet*) și pe subdiviziunile acestora (*sancak*, sandjac). Pentru istoria României de un deosebit interes este estimarea autorilor asupra suprafeței sadjacului Silistra, care se întindea de la Delta Dunării, în nord, pînă la riul Veleka, colinele Dervent și muntele Sakar, în sud, cuprinzînd toată Dobrogea și Bulgaria de nord-est. Într-o notă explicativă se apreciază, pe bună dreptate, că, în secolele următoare, configurația acestui sandjac a suferit unele schimbări.

Partea de bază a lucrării o constituie transcrierea, cu caractere arabe, a textului registrului (p. 37—228), ceea ce a necesitat, desigur un efort deosebit, reprezentînd însă un mare cîștig pentru cercetarea istorică. Traducerea franceză a textului (p. 229—293) face accesibil conținutul acestui document unui cerc larg de istorici, dar și unor specialiști din alte domenii. Datele se referă în principal la *vilâyet*-e, dar și la orașe, comune (*nahiye*) și sate. Sînt înscrise, cu minuțiozitate, numărul caselor, sumele percepute ca *cizye*, numărul văduvelor. Se trece și numele grămăticului care a făcut înregistrarea. Alte date, care apar de asemenea, completează acest amplu tablou demografic și social.

Informațiile pe care le oferă acest registru se referă la un vast teritoriu, reprezentînd, în primul rînd, Peninsula Balcanică, atît cît se afla din ea, la acea dată, în cadrele Imperiului otoman, așadar cea mai mare parte a acestei zone geografice. Erau cuprinse aici, așa cum rezultă din menționarea *vilâyet*-elor, Bulgaria, Grecia și Albania în întregime, teritoriul european al Turciei de azi, o bună parte a Iugoslaviei și Dobrogea românească (actualele județe Constanța și Tulcea). La acestea se adaugă Crimeea (*vilâyet*-ele Kefe, Sugudak, Balkogo și Inkerman) și *vilâyet*-ul Azov (*Azakh*). Nu sînt incluse teritoriile anexate de la Țara Românească și Moldova și trecute sub administrație otomană, așa-numitele „raiale”, respectiv și Turnu (din 1417) și Chilia și Cetatea Albă (din 1484), ale căror date ar fi prezentat un interes deosebit pentru istoria României. Este interesant însă faptul că pentru unii dintre aromâni figurează un *vilâyet* aparte, cel „al valahilor de la Prodolafçe” (p. 260—261).

De o mare utilitate pentru înțelegerea textului este harta Peninsulei Balcanice, întocmită de autori, cu delimitarea *sancak*-urilor și cu menționarea principalelor orașe. Pentru ilustrare sînt reproduse cîteva file, mai semnificative, din registru (p. 297—300). Un indice de nume geografice (p. 301—309) facilitează, în mod deosebit, consultarea întregii lucrări.

Editarea, în condițiile arătate mai sus, a acestui registru, pune în valoare și introduce în circuitul științific un izvor de mare însemnătate pentru istoria popoarelor din sud-estul Europei la sfârșitul secolului al

XV-lea. Este o contribuție meritorie la cunoașterea trecutului unei arii geografice întinse, integrată, sub multiple aspecte, istoriei universale.

TUDOR MATEESCU

„Archeion”, LXXXVIII, Warszawa-Lodź, 1990

Numărul LXXXVIII al revistei „Archeion”, organul Direcției Generale a Arhivelor Statului din Polonia ne-a obișnuit cu articole ce se caracterizează prin rigoare științifică, precum și o densă și documentată informație. Structura rubricăției este cea caracteristică revistei și ea cuprinde următoarele compartimente: studii și materiale, recenzii și note bibliografice; prezentări de reviste și lucrări de specialitate; cronică evenimentelor mai importante legate de viața arhivelor; precum și evocări ale personalităților din domeniul arhivelor trecute în neființă.

În cele ce urmează ne vom strădui să prezentăm în mod special studiile și materialele apărute, ele prezentând, după opinia noastră, un interes sporit pentru specialiștii din țara noastră.

Bogdan Ryszewski publică studiul *Trecerea în revistă și sistematizarea instrumentelor de cercetare poloneze și străine publicate în ultimul sfert de veac*. Autorul tratează problematica, abordată în titlu, oprindu-se cu precădere asupra lucrărilor apărute în U.R.S.S., Statele Unite și Franța. În cadrul sistematizării el enumeră inventarul, catalogul și repertoriul, care constituie un grup de instrumente de cercetare cu conținut diferit de informații (index, repertoriu, sumar), ghidurile, fișierele și fișele situația fondului. Această sistematizare generală poate fi dezvoltată în domeniul formal și funcțional căci, evident, cataloagele pot avea forme diferite care depind de amănunțimea descrierilor și scopul urmărit de cel care-l întocmește. Autorul analizează și inițiativele Consiliului Internațional al Arhivelor de a publica ghidul de arhive pe teme ca de exemplu izvoarele privind istoria Americii Latine, Africii, Asiei etc.

Edward Długajczyk publică studiul *Cancelaria și vestigiile documentare ale politicii Voievodatului Sileria (1922—1939)*. Ajungând la concluzia că actele poliției de stat constituie un izvor foarte important pentru cunoașterea problematicii perioadei interbelice, mai ales a celei politice, autorul con-

sideră că pe arhivist trebuie să-l intereseze în primul rând funcționarea cancelariei ca sistem de evidență și informare, care constituie elementul decisiv al procesului de creare al fondului documentar. Având în vedere faptul că în această materie bibliografia lucrărilor științifice este săracă, autorul și-a propus să suplinească această carență analizând situația la nivel regional, având în vedere și faptul că legislația sileziană avea un caracter autonom. Ceea ce-l frăpează pe autor este minuțiozitatea reglementelor și gradul înalt de birocratizare a activității.

Studiul intitulat *Documentele rămase din fondul Muzeului industriei și agriculturii din Varșovia (1875—1951)* semnat de Andrzej Stawarz analizează conținutul a 0,7 metri lineari cât a mai rămas din fondul care a dispărut ca urmare a bombardării Varșoviei în 1939. În același timp, el pune în evidență importanța a 121 de imprimate care —, potrivit opiniei autorului — trebuie să fi avut ca sorginte documentele originale, după care s-au executat. Plecând de la acest material primar redus A. Stawarz reușește să reconstituie următoarele grupe tematice: documentele privind organizarea instituției, bugetul, reconstrucția clădirii, desființarea muzeului, instituirea agricolă și varia. În concluzie, autorul subliniază serviciile prețioase pe care această instituție le-a adus științei poloneze.

Deosebit de interesant ni s-a părut studiul lui Włodzimierz Bagiński, *Arhivele parohiale și materialele referitoare la problemele ecleziastice din actele orașului Piaseczno pînă în anul 1939*. În acest studiu autorul compară conținutul arhivelor parohiale din Piaseczno, un oraș aflat în apropierea capitalei, cu conținutul documentelor referitoare la problemele ecleziastice care sînt depozitate în arhivele municipale. După ce face o prezentare amănunțită a ținutului diverselor fonduri, autorul relevă faptul că în faza importanței pe care aceste documente le au pentru studiul istoriei locale, ele pot contribui, de asemenea, la adîncirea cunoștințelor legate de istoria

Varșoviei. Totodată, el demonstrează că, pentru a avea o vedere globală asupra istoriei orașului și a bisericii, este necesară studierea ambelor arhive, această complementaritate fiind un factor pozitiv și care trebuie avut neapărat în vedere de istorici. Pe baza celor arătate mai sus, autorul lucrării arată că scrierea istoriei fără despuierea surselor arhivelor parohiale înseamnă a sărăci această istorie.

Hanna Vrajewska semnează articolul *Documente ale cancelariei bisericii evanghelice-anglicane (luterane) din Arhiva Principală a Actelor Vechi din Varșovia*. Articolul informează asupra documentelor din arhiva bisericii luterane din zona Varșoviei (1525—1941) și ale forului superior al acesteia, Consistoriul (1775—1939). Documentele rămase având în vedere că parte din acestea au dispărut în perioada celui de al doilea război mondial — aduc mărturie privind istoria protestantismului în Polonia începând de la mijlocul secolului al XVI-lea, când a fost creată biserica luterană în zona Varșoviei. După înființare, pe măsură dezvoltării, acest cult a desfășurat activități importante și pe o scară mare în domenii ca spitale, școli și altele. După ce analizează modul de arhivare al fondului, autorul arată că documentele consistoriului, care au fost prelucrate de-abia în ultima vreme, oferă cercetătorilor șansa de a studia documente inaccesibile pînă în prezent.

În articolul său intitulat *Importanța documentelor de arhivă pentru protecția și formarea mediului natural*, Zygmunt Szwurkowski abordează o problemă aflată la ordinea zilei nu numai în Polonia. După ce enumeră preocupările și actele normative ce au dat noi dimensiuni acestei preocupări atât de vitale pentru prezentul și viitorul omenirii, autorul arată că documentele de arhivă permit regăsirea datelor, uneori cu o foarte mare vechime, care explică schimbările suferite de mediul ambiant. Articolul prezintă totodată posibilitățile de evitare a economiei de jaf în domeniul resurselor naturale, dînd exemplul concret al măsurilor luate în acest scop în diferite țări. Totodată, este ilustrată utilitatea documentelor de arhivă în privința utilizării resurselor naturale pentru restituirea valorilor pierdute, ca de exemplu împăduriri, ameliorarea condițiilor hidrologice etc. Ceea ce ni se pare important este faptul că autorul, în afara propunerilor privind modernizarea principiilor de selecționare, conservare, și ordonare, pune problema necesității reducerii termenului de accesibilitate la documentele de arhivă din domeniul protecției mediului ambiant. Dată fiind importanța și urgența rezolvării a numeroase probleme

ecologice, afirmăm că este supăraător că documentele utile acestui scop să fie inaccesibile cercetării.

În studiul intitulat *Păstrarea și asigurarea documentelor pe pergament*, Maria Brzozowska-Jablonsko face o trecere în revistă a proprietăților elementare ale pergamentului și ale condițiilor optime de conservare și protecție a documentelor scrise pe acest suport. Studiul se bazează pe documentația internațională în materie, ca și pe experiența sectoarelor din rețeaua arhivistică poloneză care se ocupă de această problemă. Totodată, autoarea prezintă principalele concluzii ale întâlnirii specialiștilor pentru dezbaterăa acestei probleme organizată în 1985 de Arhiva Principală a Actelor Vechi.

Wrzysztow Patek, autorul articolului *Protecția microfomelor în lumina directivelor Consiliului Internațional al Arhivelor*, prezintă recomandările C.I.A. și în materie de creare, conservare și protecție a microfomelor. Articolul se bazează pe studiul lui Michael Roper intitulat *Directive privind protecția microfomelor*. Sint expuse măsurile luate pe baza acestor directive de forurile competente din Polonia.

Doi arhiviști polonezi relatează rezultatele depășirilor făcute de ei în arhivele Azerbaidjanului și ale Italiei, precum și unele aspecte legate de modul de organizare și activitate ale acestor instituții.

La rubrica de recenzii și note bibliografice ne atrage atenția lucrarea „Kampania wywieszona 1939 roku, sprawozdania informacyjne oddzioty II Sztabu nocelnego wodza (Dokumenty) (Campania din luna septembrie a anului 1939, rapoarte informative ale Secției a II-a a Statului major al comandantului suprem), apărută la Londra și îngrijită de Andrzej Suchcitz. În afara faptului că ceea ce a rămas din acest

nd a trecut prin teritoriul României pentru a ajunge în Occident, lucrarea conține și date despre coloborarea serviciului de contrainformații din țările aliate și, fără ca acest lucru să fie notat expres, bănuim că și cu serviciul de contrainformații român.

În concluzie, acest număr al revistei „Archeion” este bine încheiat, bogat în informații și denotă încă o dată interesul de care se bucură în Polonia problemele cele mai importante ale arhivisticii contemporane.

„Crisia” XIX, Oradea, 1989 (Complexul muzeal județean Bihor), 892 p.

Apariția volumului XIX (1989) al anuarului Complexului muzeal județean Bihor „Crisia” continuă seria deschisă în 1970, fiind una din puținele publicații apărute la nivel județean care a reușit să păstreze ritmul de apariție și o ținută corespunzătoare. Volumul, structurat pe capitole, tratează probleme de istorie, etnografie, artă, științe ale naturii, muzeografie, bibliografie, precum și o culegere de recenzii, pe parcursul a 892 pagini bogat ilustrate cu planșe, hărți și fotografii.

Secțiunea cea mai întinsă cuprinde problemele de istorie, structurate pe trei subcapitole: studii, documente și articole și note, cu lucrări ce acoperă mai bine de jumătate din volum, abordând o problematică extrem de variată (arheologie, sociologie demografică, memorialistică, istorie a culturii și istorie locală).

Între studiile de arheologie se remarcă lucrările semnate de Doina Ignat, *Metode și tehnici de prelucrare a uneltelor de piatră șlefuită în epoca neolitică* (p. 9—16) și Sever Dumitrașcu, *Contribuții la cunoașterea tehnologiei metalurgiei din epoca bronzului în județul Bihor* (p. 119—168), care abordează o problematică rar întâlnită în istoriografia de specialitate.

Deosebit de interesante și relativ numeroase sînt studiile consacrate problemelor de demografie istorică și socială. Lucrările cercetătorilor Liviu Borcea, *Considerații cu privire la satele, cnezii și voievozii din Zaramand și Cîmpia Aradului* (p. 181—204) și *Documente referitoare la voievozii români din Bihor din secolele XV—XVI* (p. 309—316) semnat de Ana Ilea și Vasile Rus, realizează întregindu-se reciproc, o imagine complexă, bazată pe un amănunțit studiu al bibliografiei și documentelor de arhivă a structurilor etnice și sociale din teritoriul de la nord de riul Mureș. Studiul lui Liviu Borcea este întregit cu trei hărți, menite să ofere o imagine sintetică a satelor existente sau dispărute, a reședințelor voievodale și a cetăților din zona cercetată. Considerăm bine venită și lista localităților bihorene anexată la sfîrșitul articolului și, mai ales, informația bibliografică ce o însoțește. Continuînd publicarea unei serii de documente aflate în fondurile filialei locale a Arhivelor Statului, privitoare la relațiile sociale și etnice bihorene, începută în numărul XVII (1987) al anuarului „Crisia”, Ana Ilea și Vasile Rus pun la dispoziția celor interesați, în articolul deja menționat,

un număr de șase documente necunoscute privitoare la voievozii români din Urviș, Suplac și Borod.

În același context al valorificării informațiilor privind structura socială și numerică a populației din zonă se încadrează articolele semnate de Doina Sălăjan, *Contribuții la cunoașterea populației și locuitorilor din Derna (jud. Bihor)* (p. 417—422) și cel al lui Iuliu Zsugán, *Conscrierea urbanială a localității Biharea din 1779* (p. 429—434). Cele două articole conturează imaginea satului bihorean în secolul al XVIII-lea pe multiple planuri, cu precizări privind structura populației, mărirea loturilor cultivate, ocupații etc.

O problematică înrudită are amplul și documentatul studiu al lui Barbu Ștefănescu, *Evoluția agriculturii bihorene în lumina planurilor cadastrale (sec. XVIII—XIX)* (p. 511—620) care, pe baza unei bibliografii stufoase, dar mai ales a informațiilor culese dintr-un impresionant număr de planuri cadastrale provenite cu precădere din satele aflate pe domeniile episcopiiilor romano-catolică și greco-catolică din Oradea, realizează o adevărată panoramă a agriculturii bihorene pe întinsul a două secole. Folosind inteligent informația deținută, autorul reușește prin coroborarea indicațiilor toponimelor, datelor statistice și a raționamentului să determine sensul evoluției agriculturii, prin conturarea modului de amenajare a teritoriului agricol, prin stabilirea modificărilor în gama plantelor cultivate și a tehnicilor de cultură a solului.

Înrudit ca metodă de lucru — analiză statistică — dar aplicată unei alte problematice, studiul Sorinei și al lui Ioan Bolovan, *Evoluția cantitativă și compoziția socio-profesională a membrilor Asociației naționale arădene* (p. 231—246) evidențiază pe de o parte participarea largă a diferitelor categorii sociale la mișcarea națională a românilor, cât și mutațiile ce se produc în sinul societății românești de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

O altă serie de studii sînt dedicate frământărilor sociale și naționale din Bihor. Dintre acestea ne simțim obligați să menționăm în primul rînd lucrarea reputatului istoric american, profesor la Universitatea din Illinois, Keith Hitchins, *The romanian idea of autonomy in Transilvania 1867—1906* (p. 247—264), care analizează trăsăturile definitorii ale politicii românilor transilvăneni în perioada Dualismului. Considerăm extrem de utilă pentru cititori notița

inserată de către redacție la sfârșitul articolului, conținând precizări bibliografice privind opera istoricului american.

Articolul *Contribuții documentare despre rapoarturile lui Mihai Popescu cu revoluția lui Horea* (p. 205—210) al cercetătorului Gheorghé Gorun tratează o problemă necălucidată încă de istoriografia anului 1784, aceea a „instigatorilor”, presupușii autori morali ai evenimentelor. Pe baza unor documente inedite cercetătorul reușește să aducă informații noi asupra unuia dintre aceștia — Mihai Popescu —, făcând precizări asupra biografiei sale și activității desfășurate în preajma revoluției. Nu putem să nu subscriem la regretul exprimat de autor în legătură cu faptul de a fi fost împiedicat de autoritățile Episcopiei Reformate din Debrecen, în pofida autorizațiilor avute, de a consulta o serie de scrisori cu referire la evenimentele din 1784 în arhivele episcopiei mai sus menționate.

Cercetările efectuate de Eugen Glück și expuse în articolul *Din răsunele european al răscoalei din 1733* (p. 423—428) se referă la reflectarea în presa europeană contemporană a răscoalei lui Petru Seghedinaț. În acest sens se citează articolele apărute în gazetele „Mercure Historique et Politique”, „Mercure de France”, „Stokholmske Post Tidningar”, „Wienerische Diarius”, „Europäische Fama” sau „Wochentlich Zwiemal Ancomenden — Mercurius” care, deși cu unele inadvertențe, descriu evenimentele ce s-au desfășurat în 1735 în Cîmpia de Vest.

O serie de articole prezintă acțiunile armatei române pe frontul antihitlerist pe baza

unor documente inedite sau cu caracter memorialistic: V. Faur, E. P. Pop, M. Velieu, *Batalionul 1/26 Dorobanți din divizia a 2-a infanterie în luptele pentru eliberarea Cehoslovaciei* (p. 337—356) și V. Faur, V. A. Giuran, *Mărturie memorialistică despre participarea unor unități române la luptele împotriva Germaniei naziste și Ungariei hitlistice* (p. 357—362).

Numeroase sînt articolele ce tratează probleme de istorie a culturii, activitatea unor personalități marcante ale istoriei transilvane sau probleme de istorie locală. Menționăm dintre acestea: L. și I. Botezan, *Corespondența unor intelectuali bihoreni cu Timotei Cipariu din perioada 1853—1871* (p. 321—330), Gh. Sora, *Două documente privind legăturile lui Vasile Goldiș cu oamenii politici din România* (p. 331—336) sau N. Ţuca, *Contribuții documentare la istoricul școlilor românești din sudul Bihorului* (1870—1918) (p. 455—466).

Prin conținutul bogat ca tematică, prin multitudinea documentelor inedite ce au stat la baza elaborării lucrărilor, numărul XIX al anuarului „Crisia” demonstrează preocuparea cercetătorilor bihoreni de a prezenta în mod științific istoria și cultura județului, varietatea patrimoniului natural al acestuia. Trebuie subliniat efortul colectivului redacțional, căruia nu i se poate reproșa decât cel mult lipsa rezumatelor într-o limbă străină la toate articolele, de a realiza un volum coerent, interesant dar mai ales util, efort ce am dori să-l regăsim revitalizat în toate județele țării.

PAVEL M. FLOREA

„Archivum” vol. XXXVI, München, London—New York—Paris, 1990. (Conseil International des Archives). Bibliographie internationale des Guides et Annuaire relatifs aux Dépôts d'archives

În prefața volumului (p. XIII—XIV) se menționează faptul că lucrarea a fost posibilă datorită unui studiu RAMP, alcătuit de Margarita Vázgnez de Parga, în colaborare cu Solidad Garcia Fernandez și Mercedes Gomez Montejano. Interesul față de un asemenea instrument de cercetare atît pentru istorici cît și pentru arhiviști este de necontestat, deoarece acesta le facilitează accesul la izvoarele istorice care, la rîndul lor, le determină modul de investigare a documentelor.

Apariția în 1988 a unui nou Anuar Internațional „Archivum”, vol. XXXIII, în care se prevedea o reeditare completată pentru Congresul de la Montréal din 1992 a făcut ca, în cursul discuțiilor desfășurate în cadrul unor reuniuni internaționale, consiliul de redacție să decidă ca să reia în întregime problema, cu sprijinul corespondenților revistei „Archivum”. Astfel, la 25 iulie 1988, o scrisoare circulară le-a fost trimisă propunîndu-li-se un plan general de clasare pe țări, care relua subdiviziunile

deja stabilite. Conform definiției date de Dicționarul de terminologie arhivistică, ghidul trebuie să fie considerat ca un instrument de cercetare, cu rolul de a furniza o vedere generală de ansamblu asupra fondurilor și colecțiilor unuia sau a mai multor servicii de arhive.

Anuarul, reia informațiile practice, adresa, numărul de telefon, programul sălilor de studiu, etc. descriindu-se fondurile și colecțiile existente în arhive pe teme, perioade sau spații geografice, cu menționarea particularităților documentelor. Ghidul sau anuarul, după cum menționează Margarita Văzquez de Parga, se dorește a rezolva realitățile diferite existente în cadrul fiecărei țări și arhive, conform opticii autorilor și a nivelului de descriere, cu toate eforturile făcute de arhiviști pentru a propune norme. La circulară au răspuns arhivele din Africa, America, Asia și Europa.

Conform circularei, s-au menționat anuaarele și ghidurile publicate cu privire la fondurile existente în întreaga țară la arhivele de stat sau naționale; arhive ale administrației locale; academii și societăți, universități, biblioteci, muzee, particulari, arhive audio-vizuale, ghiduri tematice (istorie, genealogie, cartografie, literatură, artă, manuscrise, varia). La acestea s-au indicat numele autorilor, titlul publicației, anul de apariție, editura, numărul de pagini.

În acest anuar se regăsesc doar câteva din publicațiile Direcției Generale a Arhivelor Statului din România, și anume îndrumătoarele apărute pentru Direcția Arhivelor Centrale și unele filiale, în perioada 1971—1988.

Volumul este însoțit de un indice de nume și locuri. Interesul față de un asemenea instrument de cercetare, atât pentru istorici cât și pentru arhiviști este de necontestat, deoarece acesta le facilitează accesul la izvoarele istorice.

LIDIA BRÂNCEANU